

OHJE MAKSUTTA JAETTAVISTA HOITOTARVIKKEISTA JA VÄLINEISTÄ

KYMSOTE

Vastaanottopalvelut

TAUSTAA:

Terveydenhuoltolaki 3 luku 24 §: Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden sairaanhoitopalvelut. Sairaanhoitopalveluihin sisältyvät: sairauksien tutkimus, lääketieteellinen tai hammaslääketieteellinen taudinmääritys, hoito, hoitosuunnitelman mukaiset pitkäaikaisen sairauden hoitoon tarvittavat hoitotarvikkeet sekä tarpeellinen lääkinnällinen kuntoutus. Sosiaali- ja terveysministeriö arvio selvityksessään (2014:28) kuntien hoitotarvikejakelua. Selvityksen mukaan kunnat voivat laatia omia ohjeistuksiaan hoitotarvikkeiden jakelusta, mutta ohjeet eivät saa rajoittaa yksilölliseen tarpeeseen perustuvaa tarvikemäärä, kuten esimerkiksi diabetesta sairastavan henkilön sairauden hoitoon tarvittavia liuskoja. Käypä hoito -suosituksissa on esitetty ohjeellisia määriä hoitotarvikkeiden tarpeista.

Kuntaliiton yleiskirje (9/80/2011): Terveyskeskus ei luovuta sairaanhoitotarvikkeita, joiden tarve on todettu muualla kuin kunnallisessa terveydenhuollossa. Terveyskeskus ei myöskään korvaa sairaanhoitotarvikkeita, jotka henkilö itse tai vakuutuslaitos on tilannut suoraan tavaran toimittajalta.

Erikoissairaanhoidosta tai terveyskeskuksen ulkopuolisista hoito- ja kuntoutusyksiköistä kotiutuvalla kirjoitetaan hoitotarvikelähete, joka ohjataan hoitotarvikepalvelun sairaanhoitajalle. Hän selvittää hoitotarvikkeiden tarpeen ja kirjaa päätöksen hoitosuunnitelmaan.

Kymsotessa hoitotarvikkeita annetaan asukkaille ainoastaan pitkäaikaiseen, yli 3 kuukautta kestäväan tarpeeseen tai lyhyempään tarpeeseen poikkeustapauksessa **perustellusta painavasta syystä** (esim. tartuntatautilain 3§:n mukainen infektoiden torjunta). Lyhyempiaikaiseen tarpeeseen asiakas maksaa tarvikkeet itse.

Tilanteissa, joissa tarve on varmuudella pysyvä, sekä diabetes-, dialyysi-, avannetarvikkeiden ja virtsaamisen apuvälineiden kohdalla tarvikkeita voidaan antaa heti tarpeen ilmennettyä. Muissa tilanteissa asiakas otetaan palvelun piiriin vasta tarpeen kestänyt vähintään kolme (3) kuukautta.

Asiakkaalle suositellaan kotijakelua niistä tarvikkeista, joista on mahdollista tehdä kotijakelusopimus (esimerkiksi inkontinenssituotteet ja katetrit). Asiakkaalla on mahdollisuus saada kolmen kuukauden tarvikkeet kerralla (ei haavanhoitotarvikkeet).

Luovutettavat tarvikkeet ovat pääsääntöisesti Kymsoten hankintasopimusten mukaisia tarvikkeita.

Jos asiakkaalla on hoitosuhde terveysasemalle ja hän käy siellä hoidattamassa esim. haavaa tai avannetta, tarvikkeet kustantaa terveysasema. Mikäli asiakas tekee hoidon itse viikonloppuna tai välipäivinä, annetaan tarvikkeet terveysasemalta.

Ulkopaikkakuntalaiset, joilla on pitkäaikainen hoidon tarve ja joilla on esittää hoitosuunnitelma, ovat oikeutettuja saamaan hoitotarvikkeita. Tällöin hoitotarvikkeet laskutetaan kotikunnalta. Hoitosuunnitelma ilman maksusitoumusta riittää edellyttäen, että hoitosuunnitelmaan kirjatut tarvikkeet ovat laadultaan ja määrältään jakeluohjeistuksen mukaisissa rajoissa. Hoitosuunnitelman puuttuessa edellytetään maksusitoumusta.

Hoitotarvikkeiden luovuttamisen edellytyksenä on aina terveydenhuollon ammattihenkilön toteama tarve ja hoitosuunnitelma sekä hoitotarvikelähete.

Inkontinenssituotteen tarpeen arvion tekee sairaanhoitaja/terveydenhoitaja.

HOITOTARVIKEJAKELUSSA NOUDATETAAN SEURAAVIA EHTOJA

Hoitotarvikejakelun tuotteita annetaan **vain asiakas/potilaskohtaisen** tarpeen mukaan. Hoitotarvikejakelun henkilökunnalla on oikeus seurata asiakkaan tuotteiden kulutusta ja oikeaa käyttöä

Lisätarpeen arviointi

Jos hoitotarvikkeiden kulutus on suurempi kuin hoitosuunnitelmassa on arvioitu, tehdään lisätarpeen arviointi kirjallisen hakemuksen perusteella. Myönteinen päätös edellyttää **sairaudesta johtuvia** perusteltuja syitä. Hakemus/sähköinen lähete osoitetaan hoitotarvikejakelun sairaanhoitajalle ja säännöllisen kotihoidon piirissä olevien asiakkaiden osalta kotihoidon lähiesimiehille.

HAAVANHOITOTARVIKKEET

Haavanhoitotarvikkeet annetaan hoitajan tai llaakarlin arvioinnin perusteella. Myonnetyt haavanhoitotuotteet ovat nita, jotka sisaltyvat Kymsofen hankintasopimukseen.

Haavanhoitotarvikkeita annetaan ainoastaan pitkaaikaiseen, yli 3 kk kestavaan tarpeeseen. Diabeetikoille haavanhoitotarvikkeita voidaan antaa heti tarpeen ilmennyttya, jos arvioidaan kyseessa olevan pitkaaikainen hoito. Lyhyempaan tarpeeseen tuotteita voidaan antaa poikkeustapauksissa perustellusta syysta (esim. tartuntatautilain 3§:n mukainen infektioiden torjunta).

Asiakas hankkii ja kustantaa tarvikkeet itse, jos kyseessa on leikkauksen tai vamman aiheuttama haava, palovamma tai vastaava, jonka odotetaan paranevan kolmessa kuukaudessa ja jonka asiakas hoitaa itse.

Kotihoidossa asiakkaille annetaan haavahoitotarvikkeita pitkaaikaiseen tarpeeseen sairaanhoitajan tai llaakarlin arvon mukaan. Joissakin tapauksissa, kuten krooniset saarihaavat, painehaavaumat, ASO/diabetes/syopaapotilaan haavat tai leikkauksesta johtuvat infektiohaavat hoidetaan kotihoidon haavahoitotarvikkeilla heti haavan ilmaannuttua sairaanhoitajan tai llaakarlin arvioitua tilanteen. Muissa tapauksissa kotihoidon asiakkaiden akuutit haavat hoidetaan ensiapuluonteisesti kotihoidon haavahoitotarvikkeilla ja jatketaan asiakkaan itse hankkimilla tarvikkeilla.

DIABEETIKON HOITOTARVIKKEET

Diabeteshoitotarvikkeita annetaan asiakkaille, joilla on diagnosoitu diabetes.

Asiakkaille, joille llaakarlin maarayksesta tarvitaan verensokerin seuranta esim. kortisonihoidon ajaksi.

Prediabeetikot eli ne henkilot joilla on kohonnut verensokeri mutta ei vielä diagnosoitua diabetesta, ohjataan hankkimaan mittaustarvikkeet itse. Mittaustarvikkeita on saatavilla mm. apteekeista ja diabeteskauppa.fi kautta.

Diabeteksen ehkaisyyn kannalta tarkeitä ovat elintapamuutokset eli oikeanlainen ruokavalio, liikunnan lisaaminen ja painonhallinta.

Insuliiniruiskut ja insuliinikynän neulat

Insuliiniruiskut ja insuliinikynän neulat ovat kertakäyttöisiä.

Insuliinikynät

Kestokäyttöisiä insuliinikyniä annetaan 1 kpl kutakin pistettävää insuliinilaatua kohti. **Normaalikäytössä** rikkoutuneen tilalle annetaan uusi. Jos kynässä on valmistusvika, huomioidaan takuu aika. Jos insuliinikynä katoaa tai rikkoutuu huolimattomuuden takia, asiakas ohjataan hankkimaan kynä valmistajalta/firmalta.

Insuliinipumpputarvikkeet

Insuliinipumpun tarve arvioidaan yksilöllisesti erikoissairaanhoidossa.

Erikoissairaanhoidossa tehdään tilaussopimus ja asiakas tilaa tuotteet itse suoraan toimittajalta.

Välineiden vaihtosuositus toteutetaan valmistajan ohjeiden mukaan.

Sensoroiva verensokerin seurantajärjestelmä

Sensoroivan verensokerimittarin tarve arvioidaan erikoissairaanhoidossa tai perusterveydenhuollon diabetesvastuulääkärin vastaanotolla sovittujen kriteerien mukaisesti. Sensoreita myönnetään 28 kpl/vuosi.

Sensoroivan verensokerimittarin oheistarvikkeet asiakas hankkii itse. Erityistilanteissa perustellusta syystä voidaan tehdä poikkeus.

Verensokerimittarit

Verensokerimittarit luovutetaan diabetesvastaanotolla uusille käyttäjille. Tarpeen määrittelee diabeteshoitaja. Mittareiden vaihto tapahtuu hoitotarvikejakelun kautta.

Tilanne	Tarkoitus	Mittausajan- kohdat	Tavoite glukoosipitoisuu- den osalta	Liuskatarv- e viikossa	Tarpeen kesto
Insuliinipuutos- diabetes tai monipistos- hoito	Glukoosi- tason muutoksen havaitse- minen	Ateriaparimitta- ukset (ennen ateriaa ja 2 tuntia aterian aloittamisen jälkeen) Iltta- aamumittaukset: mittaukset nukkumaan mennessä (3-4 tuntia iltapalan jälkeen ja seuraavana aamuna ja tarvittaessa tehtävät mittaukset)	Korkeintaan 2-3 mmol/l:n muutos	56	Pysyvä
Diabetes ja vain perusinsuliini tai muu hypoglykemia lle altistava hoitomuoto	Glukoosi- tason muutoksen havaitse- minen	Ateriaparimittauk- set ja iltta- aamumittaukset	Korkeintaan 2-3 mmol/l:n muutos	21	Pysyvä

Diabetes ja hoitomuoto, joka ei altista hypoglykemi-alle	Glukoosi-tason muutoksen havaitseminen	Ilta - aamumittaukset tai ateriaparimittaukset	Korkeintaan 2-3 mmol/l:n muutos	Yksilöllinen, 0-12	Pysyvä
Lisätarve					
Vaihteleva päivärytmi ja elämäntilanteet	Hyper- tai hypoglykemi-an toteaminen	Ateriapari- ja ilta-aamumittaukset Liikunnan yhteydessä Sairastuessa	Tasainen glukoosipitoisuus	Yksilöllinen	Yksilöllinen

Gestaatiidiabeetikon verensokerin mittausliuskat (raskausdiabeteksen hoitoketju)

tilanne	liuskatarve/vko	tarpeen kesto
Sokerirasituksessa todettu kohonnut verensokeriarvo mittaukset 3x/vk	n.18 liuskaa /vko	1-2 kuukautta, sen jälkeen siirrytään harvempaan mittausväliin raskauden loppuajaksi
Jos verensokeriarvot tavoitetasolla, voidaan harventaa mittauksia esim. 1x/vk	n.6 liuskaa /vko	Raskauden ajan
Jos tavoitearvot ylittyvät toistuvasti ja aloitetaan insuliinihoito	n.56 liuskaa/vko	Raskauden ajan

Poikkeus:

Taudin alkuvaiheessa, hoitomuutoksen yhteydessä, lapsilla ja raskauden aikana liuskojen tarve on tavanomaista suurempi

Aikuisten liuskojen lisätarve on määrääkainen.

Edellä mainittujen määrien lisäksi liuskoja annetaan tarpeen mukaan hoidon opetusvaiheissa sekä ongelmatilanteisiin liittyvissä hoidon arviointi-, muutos- ja tehostamisvaiheissa sen hetkisen, yhdessä sovitun hoitosuunnitelman mukaisesti. Kotihoidon asiakkaat ovat oikeutettuja hoitotarvikelähetteen mukaisesti ko. tuotteisiin.

Veren ketoaineiden seurantaan tarkoitettut liuskat

Veren ketoaineliuskoja annetaan insuliinipumppupotilaille, lapsille ja I-tyyppin diabeetikoille yksilöllisen tarpeen mukaan.

Verinäytteenottolaite

Mittareiden mukana aloituspakkauksessa on näytteenottolaite. Rikkimenneen tilalle saa uuden hoitotarvikejakelusta.

Lansetit verinäytteenottoa varten

Yhtä kertakäyttöistä lansettia voi käyttää 1-6 kertaa hyvissä olosuhteissa.

VIRTSAINKONTINENSSITARVIKKEET

Virtsakatetrit

Kertakäyttöiset katetrit 1-6 kpl/ vrk
Laajentava katetri (miehille) 1 kpl/viikko (vain urologin läheteellä)
Kestokatetrit, vaihto 1-3 kuukauden välein tai tarpeen mukaan Erikoiskatetrit yksilöllisen tarpeen mukaan erityistilanteisiin (esim matkalle)

Virtsapussit

Tyhjennettävät pussit	1-2 kpl/ viikko
Reisipussi	1-2 kpl/ viikko

Virtsapussien kiinnitysnauhat ja reisilahje

Kiinnitysnauhat/ reisilahje	5-6 kpl/ vuosi
Muovinen virtsapussin teline (sänkyyn) tarpeen mukaan	

Kiinnitysnauhat ja reisilahkeet eivät ole kertakäyttöisiä, vaan ne kestävät useita pesukertoja.

Urinaalit

1 kpl/ vrk

Anaali-inkontinenssituotteet

Erikoissairaanhoidon läheteellä

Anaalitamponi 20 kpl/ kuukausi

Suolihuuhtelujärjestelmät

Erikoissairaanhoidon lähetteen mukaan.

Virtsa-avannepussi

Suojalevyyn kiinnitettävät	7 kpl / vko
Suojalevyt	3-5 kpl / vko

Kestokatetroinnissa ja cystofixin vaihdossa tarvittavat välineet

Katetrintisetti ja cuffin tyhjennysruisku

Puudutegeeli

Steriilit käsineet

Cystofixin vaihtosetti

Esitätetty ruisku cystofixin cuffin täyttöä varten

Kiinnitysteippi

Cystofixin juurenhoitotuotteet ovat asiakkaan itse kustannettavia

Terveysasemilla tehtävissä katetrin tai cystofixin vaihdoissa tarvittavat tuotteet tulevat terveysasemilta

SUOLIAVANNETARVIKKEET

Suoliavannepussit

Kertakäyttöiset pussit	1-3 kpl/ vrk
Tyhjennettävät pussit	2-7 kpl/ viikko
Avannesuoja tai minipussi	1-2 kpl/ viikko

Avanteen suojalevyt

Suojalevy	2 - 5 kpl/ viikko
-----------	-------------------

Avannekorkki

1 kpl/vrk tarvittaessa

Muut suoliavannetarvikkeet

Suojapastat	n. 2 tuubia / kuukausi
Sirotejauhe	tarpeen mukaan, käytetään suojapastan kanssa
Suojapastarengas suojalevyn vaihdon yhteydessä	1-4 kpl/ viikko
Vyöt	4 kpl/ vuosi
Huuhtelusetti	2 kpl/vuosi
Huuhtelukärki	4 kpl/ vuosi
Ihonsuojaspray	tarv n. 6 pulloa/vuosi
Liimanpoistopyyhkeet/kosteuspyyhkeet/kiinnitysteipit	lähetteen mukaan.

Muut erikoistarvikkeet on asiakkaan hankittavat itse. Normaaliin hygieniaan ja perushoittoon kuuluvat tarvikkeet asiakas ostaa itse.

GASTROSTOMIATARVIKKEET

Myönnetään asiakaskohtaisesti erikoissairaanhoidon lähetteen mukaan.

TRAKEOSTOMIATARVIKKEET

Myönnetään asiakaskohtaisesti erikoissairaanhoidon lähetteen mukaan. Normaaliin hygieniaan ja perushoittoon kuuluvat tarvikkeet asiakas ostaa itse.

IMULAITTEEN TARVIKKEET

Imukatetri, eri koot lähetteen mukaan

Imupussit ja imuletkut lähetteen mukaan

HAPPIRIKASTIN JA HAPPIPULLO

Pysyvä happihoito aloitetaan keuhkotautien erikoislääkärin määräyksestä erikoissairaanhoidossa, josta lainataan happirikastin.

Mikäli käyttäjä tarvitsee happea liikkuesssa, hän ostaa/vuokraa happipullon/säiliön (AGA tai Woikoski). Hapen ostamiseen tai vuokraamiseen tarvitaan resepti.

Asiakas ostaa itse lääkehapen ja saa siitä Kelalta peruslääkekorvauksen. Kelan korvausta varten asiakas tarvitsee reseptin.

Asiakas voi myös vuokrata matkahappirikastimen Agalta tai Woikoskelta.

Happihoidon tarvikkeet esim. letkut, viikset, maskit 1-2 kpl/kk, saa hoitotarvikejakelusta.

Kostutuspullo lainataan tarvittaessa erikoissairaanhoidosta.

KIVUNHOITO

Kipupumpputarvikkeet

Suun kautta annettavaan kipulääkitykseen käytettävät ruiskut ja korkit

RUISKUT JA NEULAT

Hemodialyysi-, hemofilia-, kasvuhormonipistos, syöpä-, reuma- ja MS-potilaille tarvittavat ruiskut ja neulat

Immunoglobuliinihoitoon tarvittavat ruiskut, neulat ja siipineulat

Keskoslasten ruokintaan ja lääkitukseen tarvittavat ruiskut ja neulat.

Katetrien ja letkujen huuhteluun tarvittavat ruiskut

VAIPAT

Vaipoista suositellaan tehtäväksi kotiinkuljetussopimus sopimustoimittajan kanssa, jolloin vaippoja toimitetaan kotiin 3 kk tarvetta vastaava määrä kerrallaan. Tilapäisiin ja lyhytaikaisiin tarpeisiin, esim toimenpiteen jälkeen, ei vaippoja jaeta. Normaaliin hygieniaan ja perushoitoon kuuluvat tuotteet asiakas ostaa itse.

Vaippoja jaetaan diagnosoidusta sairaudesta aiheutuvaan päivittäiseen ja jatkuvaan kasteluun. Pelkästään korkea ikä ei riitä perusteeksi.

Inkontinenssissa erotetaan kolme vaikeusastetta. Anamnestisten tietojen ja kliinisten tutkimustietojen pohjalta vaikeusasteet kaksi ja kolme täyttävät inkontinenssisuojien jakeluehdot. Aste 1 lievän virtsankarkailun suojat eivät kuulu hoitotarvikejakelun kautta saataviksi.

Aste 1

Lievä, virtsa karkaa ponnistettaessa ja sitä tulee kerrallaan pieni määrä.

Aste 2

Keskivaikea, virtsa karkaa usein, määrä n 1,5 dl virtsaa kerrallaan.

Aste 3

Vaikea, virtsaa karkaa runsaasti myös levossa , täysin kasteleva.

Myönnetään yli 3-vuotiaille 6 vaippaa/ vrk ja aikuisille 4 vaippaa/vrk, joista housuvaippoja aikuisella voi olla 2-3 kpl/ vrk.

Tarvittaessa verkkohousuja n 20 kpl/v (monikäyttöisiä)

Pientä tippasuojaa 2-3 kpl/ vrk

ANTIKOAGULANTTIHOITO

Tällä hetkellä ei myönnetä tarvikkeita.

HAAVANHOITOTARVIKKEET

Haavanhoitotarvikkeiden valinnassa on tärkeää huomioida seuraavat asiat:

- haavan paikallishoidon lisäksi on huomioitava tukihoidot (kuten turvotuksen hoito, kevennyshoito, paineenpoisto) kunkin haavatyypin mukaisesti
- haavan mekaaninen puhdistaminen tulee tehdä kunnes haavapohja puhdistuu kuolleesta kudoksesta, paitsi kuivat iskeemiset haavat, joihin on tehtävä verenkierron selvitys
- **haavan huuhtelussa käytetään ensisijaisesti juomakelpoista kehon lämpöistä vettä**
- **onkalohaavoissa tai tuoreissa leikkaushaavoissa (alle 24 tuntia) käytetään haavanhoitotyöryhmän suosituksen mukaan huuhteluun keittosuolaliuosta**
- haavan ja haavanhoitotarvikkeiden jatkuva arviointi on erittäin tärkeää
- konsultoi tarvittaessa haavahoitajaa;
- Kotka: sh Satu Simpanen, puh: 040 688 3799
- Kouvola: auktorisoitu haavahoitaja, sh Johanna Appelgren, puh. 040 488 4393

Hoitotarvikejakelusta annettavat haavanhoitotarvikkeet:

- suojakäsineet (vain perustellusta syystä kotona asuville, ei laitoksiin)
- suojaliinat
- vanutikut
- varsinaiset haavanhoitotuotteet valikoiman puitteissa (ei lääkeaineet)
- sidostarvikkeet
- puudutusaine tarvittaessa

Kotihoito ja asumispalvelu tilaavat omille asiakkailleen hoitotarvikelähetteen mukaiset tarvikkeet HUS-logistiikan kautta sekä tarvittavat NaCl-liuokset sairaala-apteekista omien lääketilaustensa yhteydessä.

Yksityisten palvelutalojen asukkaat saavat haavanhoitotuotteet ja liuokset hoitotarvikejakelusta.

Apteekkituotteet asiakas hankkii tarvittaessa itse.

MUUT TARVIKKEET

Suojakäsineet

Asiakkaalle ei anneta suojakäsineitä eikä muita henkilökohtaisia suojaimia.

Poikkeuksena: suojakäsineet dialyysiasiakkaille

Pesulaput

Saattohoitopotilaille kotihoidon käynnin yhteydessä.

Tapauskohtaisesti vuodepotilaille perustellusta syystä, esim omaishoitajan käyttöön, max 6 kpl/vrk

Vuoteensuojat/saniteettivaipat

Saattohoitopotilaille 1 kpl / vrk

Tapauskohtaisesti vuodepotilaille perustellusta syystä, esim omaishoitajan käyttöön, max 1kpl/vrk

Suunkostutustikut

Saattohoitopotilaille.

Sitruunatikkuja ei suositella, tilalle superlontikut.

Suunkostutusgeelit ovat apteekkitarvikkeita.

Reseptillä saatava lääkeaineet ja muut apteekkitarvikkeet, esim peräruiskeet

Ei myönnetä, eivät ole hoitotarvikkeita vaan lääkeaineita.

DIALYYSITARVIKKEET

Peritoneaali- ja hemodialyysitarvikkeet

Erikoissairaanhoidon läheteellä

HOITOTARVIKEJAKELUSTA EI MYÖNNETÄ SEURAAVIA TUOTTEITA

Kaarimaljat

Pesukintaat ja -laput (poikkeus saattohoitopotiiaat)

Ruokalaput

Selluloosavanu

Pikasiteet, laastarit

Tukisiteet eli kompressiositeet, hoitosukat/tukisukat

- Käsien desinfiointiaine (poikkeus dialyysipotilaat)
- Ihon desinfiointiaineet
- Pesuvoiteet ja pesupyyhkeet
- Avanpussin hajunpoistajat, deodorantit
- Rektaaliputket
- Ihonhoitovoiteet ja ihonpuhdistuspyyhkeet
- Suojakotelot erilaisille mittareille
- Puuvillakäsineet
- Esiliinat, kumisaappaat
- Kasvomaskit
- Virtsapullot (saa apteekista)
- Vuoteen suojamuovit ja poikkilakanat
- Riskijäteastiat (poikkeus immunoglobuliini hoitopotilaat)

Luettelon mukaisesti myönnettyistä tuotteista voidaan tehdä poikkeus, jos asiakkaan kotikunta on Kymsoten ulkopuolinen ja kotikunta myöntää maksusitoumuksen tuotteisiin. Samoin voidaan jakeluluettelosta poiketa jos tuotteiden maksaja on vakuutusyhtiö.